

Crna Gora
Državna revizorska institucija

DRI broj:40116-042-629/153
Podgorica, 09 decembar 2014. godine

ZBIRNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA POLITIČKIH PARTIJA ZA 2013. GODINU

Podgorica, decembar 2014. godine

S A D R Ž A J

I OPŠTI DIO ***3***

1.1. PRAVNI OSNOV *3*
1.2. SUBJEKTI REVIZIJE *3*
1.3. FINANSIJSKO POSLOVANJE POLITIČKIH PARTIJA *3*
1.4. CILJ REVIZIJE *3*
1.5. PREDMET REVIZIJE *4*
1.6. METODOLOGIJA REVIZIJE *4*
1.7. PLANIRANI PRAG MATERIJALNOSTI *4*
1.8. PLANIRANA PODRUČJA REVIZIJE *4*

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE ***5***

2.1. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA *5*
2.2. RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE *6*
2.3. PRIHODI *6*
2.4. RASHODI *7*

III ZAKLJUČNE KONSTATACIJE ***10***

I OPŠTI DIO

1.1. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- *Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list RCG", br. 28/04, 27/06, 78/06, "Sl. list CG", br. 17/07, 73/10, 40/11 i 31/14);*
- *Zakon o finansiranju političkih partija („Sl. list CG“, br. 42/11, 60/11, 01/12 i 10/14);*
- *Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2014. godinu (br. 4011-06-1540 od 27.12.2013. godine);*
- *Odluci Kolegijuma IV nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113-04-629 od 17.04.2014. godine).*

Revizija je vršena u skladu sa:

- *Međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima za reviziju javnog sektora (INTOSAI standardi);*
- *Poslovnikom Državne revizorske institucije ("Sl. list RCG" br. 50/07);*
- *Priručnikom Državne revizorske institucije za planiranje i vršenje finansijske revizije i revizije pravilnosti.*

1.2. SUBJEKTI REVIZIJE

Shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija DRI je izvršila reviziju Godišnjih finansijskih izvještaja 18 (osamnaest) političih partija koje su u 2013. godine ostvarile prihode u većem iznosu od 10.000,00€ i to: Demokratske partije socijalista Crne Gore; Nove srpske demokratije; Socijalističke narodne partije Crne Gore; Socijaldemokratske partije Crne Gore; Pozitivne Crne Gore; Pokreta za promjene; Bošnjačke stranke; Hrvatske građanske inicijative; Liberalne partije; Demokratske stranke jedinstva; Nove demokratske snage - FORCA; Demokratske partije; Narodne stranke; Demokratske srpske stranke; Demokratskog saveza u Crnoj Gori; Demokratske unije Albanaca i Albanske alternative.

1.3. FINANSIJSKO POSLOVANJE POLITIČKIH PARTIJA

Politička partija je dužna da vodi knjigovodstvo o prihodima i rashodima u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Politička partija, u skladu sa članom 23 Zakona, Godišnji završni račun podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika (Poreskoj upravi) i Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Državna revizorska institucija je dužna da sprovede reviziju završnog računa političke partije, sačini izvještaj o reviziji i objavi na svojoj internet stranici u roku od sedam dana od usvajanja konačnog izvještaja o reviziji.

1.4. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije bio je da se provjeri sledeće :

- *istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja,*
- *primjenu zakona i drugih propisa vezanih za organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje,*
- *pravilnost sticanja prihoda,*
- *pravilnost izvršenja rashoda, odnosno provjera da li su finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke,*
- *pravilnost izvršenja drugih transakcija.*

1.5. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije su Godišnji finansijski izvještaji za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom sledećih partija: Demokratske partije socijalista Crne Gore; Nove srpske demokratije; Socijalističke narodne partije Crne Gore; Socijaldemokratske partije Crne Gore; Pozitivne Crne Gore; Pokreta za promjene; Bošnjačke stranke; Hrvatske građanske inicijative; Liberalne partije; Demokratske stranke jedinstva; Nove demokratske snage - FORCA; Demokratske partije; Narodne stranke; Demokratske srpske stranke; Demokratskog saveza u Crnoj Gori; Demokratske unije Albanaca i Albanske alternative.

1.6. METODOLOGIJA REVIZIJE

Revizija je vršena kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrđene su revizione tehnike i metode za vršenje revizije (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode, imovinu, obaveze, izvore sredstava i sl).

1.7. PLANIRANI PRAG MATERIJALNOSTI

Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu od 0,5% do 2,0% shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partije. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

1.8. PLANIRANA PODRUČJA REVIZIJE

Predmetnom revizijom su obuhvaćeni sljedeći segmenti: djelokrug rada i unutrašnja organizacija, sistem unutrašnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, finansijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina, obaveze i vlastiti izvori kod svih partija koje su bile predmet ove revizije.

Nakon izvršene revizije sačinjeni su i objavljeni na sajtu DRI pojedinačni izvještaji 18 (osamnaest) političkih partija, u kojima su prezentirani sledeći podaci: opšti dio, utvrđeno činjenično stanje po planiranim segmentima, realizacija preporuka iz prethodnih godina i mišljenje sa pregledom utvrđenih nepravilnosti i datih preporuka.

Mišljenja su izražena u standardizovanom obliku u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Kod izražavanja mišljenja uticala je materijalnost koja je određena shodno utvrđenoj metodologiji, kao i značaj nepravilnosti koje su uticale na finansijske izvještaje i poslovanje subjekta revizije.

Na Godišnje finansijske izvještaje za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom revidiranih političkih partija dato je 7 (sedam) pozitivnih mišljenja, 5 (pet) uslovnih,1 (jedno) negativno i 5 (pet) dvojnih mišljenja.

U nastavku Izvještaja dat je tabelarni pregled izraženih mišljena na Godišnje finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja revidiranih subjekata i broj datih preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i unapređenje rada istih.

R/B	NAZIV PARTIJE	MIŠLJENJE	BROJ PREPORUK
1	Demokratska partija socijalista	Pozitivno mišljenje	0
2	Socijaldemokratska partija	Pozitivno mišljenje	2
3	Pozitivna Crna Gora	Pozitivno mišljenje	1
4	Hrvatska građanska inicijativa	Pozitivno mišljenje	3
5	Narodna stranka	Pozitivno mišljenje	3
6	Demokratski savez u CG	Pozitivno mišljenje	4
7	Demokratski centar CG	Pozitivno mišljenje	3
8	Liberalna partija CG	Pozitivno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj, uslovno mišljenje na usklađenost poslovanja	5
9	Demokrastka srpska stranka	Pozitivno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj, uslovno mišljenje na usklađenost poslovanja	5
10	Demokratska unija albanaca	Pozitivno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj, uslovno mišljenje na usklađenost poslovanja	7
11	Albanska alternativa	Pozitivno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj, uslovno mišljenje na usklađenost poslovanja	4
12	Socijalistička narodna partija	Uslovno mišljenje	3
13	Nova srpska demokratija	Uslovno mišljenje	12
14	Demokratska stranka jedinstva	Uslovno mišljenje	7
15	Nova demokratska snaga (FORCA)	Uslovno mišljenje	3
16	Pokret za promjene	Uslovno mišljenje	6
17	Bošnjačka stranka	Uslovno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj, negativno mišljenje na usklađenost poslovanja	4
18	Demokratska partija	Negativno mišljenje	7
UKUPAN BROJ PREPORUKA:			72

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

2.1. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA

Sistem unutrašnjih kontrola treba da omogući zakonito, ekonomično i efikasno upravljanje finansijskim sredstvima i drugom imovinom kao i da poveća odgovornost lica koji raspolažu sa finansijskim sredstvima.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke partije nisu uspostavile sistem unutrašnjih kontrola na zadovoljavajući način jer iste ne donose Finansijski plan prihoda i rashoda, ne obezbjeđuju sve zakonom propisane računovodstvene evidencije i nemaju uspostavljen sistem kontrole materijalno – finansijskog poslovanja opštinskih odbora. Takođe je utvrđeno da pojedine partije nisu donijele sva opšta i posebna unutrašnja akta, kao i da ni jedna od partija nije donijela Program planiranih aktivnosti za tekuću godinu.

Shodno utvrđenim nepravilnostima Državna revizorska institucija je subjektima revizije dala preporuku da u cilju uspostavljanja efikasnog sistema unutrašnje kontrole donose godišnji Program rada i Finansijski plan prihoda i rashoda, da obezbijede zakonom propisane računovodstvene evidencije i uspostave kontrolu nad materijalno – finansijskim poslovanjem opštinskih odbora, kao i da donesu sva unutrašnja akta u skladu sa Statutom.

2.2. RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE

Revizijom računovodstvenog poslovanja političkih partija obuhvaćeni su finansijski izvještaji, poslovne knjige, evidentiranje poslovnih događaja i popis imovine i obaveza.

Političke partije vođenje poslovnih knjiga ne vrše na jedinstven način i iskazivanje prihoda, rashoda, imovine i obaveza vrše po različitim računovodstvenim načelima, zbog nepostojanja regulative koja bi na jedinstven način uredila vođenje poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija političkih subjekata, što u znatnoj mjeri otežava rad političkih subjekata i DRI prilikom vršenja revizije.

U postupku revizije utvrđeno je da veći broj partija u poslovnim knjigama ne obezbjeđuju evidenciju stalne imovine i evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava. Takođe je utvrđeno da pojedine partije ne vrše popis ili vrše nepotpun popis dijela stalne imovine što nije u skladu sa važećim Pravilnikom.

Pojedine partije ne vrše klasifikovanje troškova na odgovarajuća konta shodno pravilniku koji primjenjuju. Takođe je utvrđeno da pojedine partije evidentiranje dijela finansijskih transakcija vrše na osnovu neadekvatne i nepotpune dokumentacije.

Shodno utvrđenim nepravilnostima Državna revizorska institucija je dala preporuke u cilju unapređenja vođenja poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija.

2.3. PRIHODI

Političke partije shodno Zakonu o finansiranju političkih partija ostvaruju prihode iz javnih izvora (Budžet CG i budžeti lokalnih samouprava) i iz privatnih izvora.

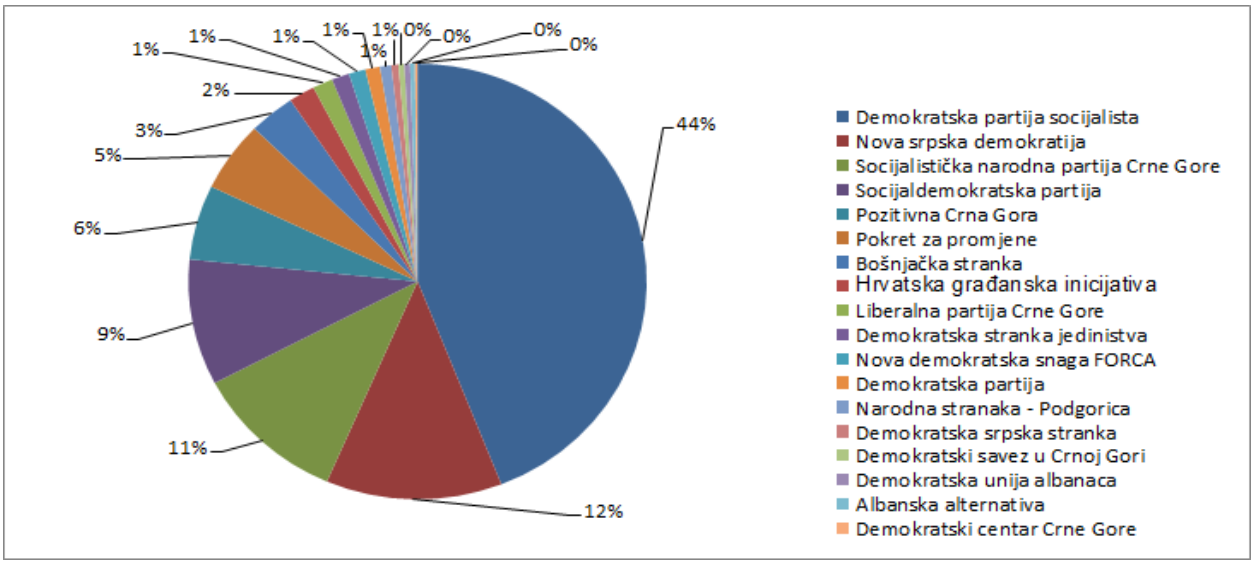
Partije koje su bile predmet ove revizije u 2013. godini ostvarile su ukupne prihode u iznosu od 5.920.479,76€. Ostvareni prihodi se odnose na prihode iz budžeta CG u iznosu od 3.625.681,00€, prihode iz budžeta lokalnnih samouprava u iznosu od 1.518.718,00€, prihode od priloga u iznosu od 189.739,00€, prihode od članarine u iznosu od 203.416,00€, ostale poslovne prihode u iznosu od 44.477,76€, finansijske prihode u iznosu od 305.730,00€ i ostale prihode u iznosu od 33.718,00€.

Tabelarni pregled ostavrenih prihoda po političkim partijama:

R/B	Naziv političke partije	Prihodi iz budžeta CG	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	Prihodi od priloga	Prihodi od članarine	Ostali poslovni prihodi	Finansijski prihodi	Ostali prihodi	Ukupno	%
1	Demokratska partija socijalista	1.365.689,00	624.869,00	128.035,00	162.219,00	21.742,00	305.078,00		2.607.632,00	44,04%
2	Nova srpska demokratija	546.569,00	186.136,00			3.555,00			736.260,00	12,44%
3	Socijalistička narodna partija Crne G	354.253,00	233.673,00	42.610,00		9.441,00	89,00		640.066,00	10,81%
4	Socijaldemokratska partija	320.592,00	169.117,00	10.500,00	27.573,00		215,00	24.821,00	552.818,00	9,34%
5	Pozitivna Crna Gora	285.245,00	22.834,00	6.279,00	10.550,00		83,00	3.739,00	328.730,00	5,55%
6	Pokret za promjene	224.005,00	83.195,00	1.200,00			20,00	26,00	308.446,00	5,21%
7	Bošnjačka stranka	152.293,00	38.262,00		1.791,00			14,00	192.360,00	3,25%
8	Hrvatska građanska inicijativa	93.511,00	14.145,00		40,00	1.701,00	76,00		109.473,00	1,85%
9	Liberalna partija Crne Gore	82.140,00	560,00		1.243,00		48,00		83.991,00	1,42%
10	Demokratska stranka jedinistva	73.858,00							73.858,00	1,25%
11	Nova demokratska snaga FORCA	42.858,00	22.289,00			4.518,00			69.665,00	1,18%
12	Demokratska partija	49.081,00	8.022,00					4.274,00	61.377,00	1,04%
13	Narodna stranaka - Podgorica		43.837,00	115,00		2.920,76			46.872,76	0,79%
14	Demokratska srpska stranka		29.285,00				10,00	844,00	30.139,00	0,51%
15	Demokratski savez u Crnoj Gori	14.600,00	9.125,00				85,00		23.810,00	0,40%
16	Demokratska unija albanaca		23.646,00						23.646,00	0,40%
17	Albanska alternativa	20.987,00					2,00		20.989,00	0,35%
18	Demokratski centar Crne Gore		9.723,00			600,00	24,00		10.347,00	0,17%
Ukupno:		**3.625.681,00**	**1.518.718,00**	**188.739,00**	**203.416,00**	**44.477,76**	**305.730,00**	**33.718,00**	**5.920.479,76**	**100,00%**

Shodno prezentiranoj tabeli najveće učešće u ukupnim prihodima imaju budžetska sredstva sa 87%, a da članarine i prilozi čine 6% ukupnih prihoda.

Grafički prikaz ostvarenih prihoda po političkim partijama za 2013. godinu:

Prihodi iz budžeta CG (3.625.681,00€) odnose se na prihode za redovno poslovanje političkih partija i za finansiranje poslaničkih klubova u iznosu od 3.219.944,00€ i prihode za finansiranje predsjedničkih izbora u iznosu od 406.000,00€. Prihodi od lokalnih samouprava u iznosu od 1.518.718,00€ odnose se na prihode za redovno poslovanje i prihode za finansiranje izbornih kampanja (izbori održani u 2013. godini).

Revizijom je utvrđeno da pojedine partije u finansijskim izvještajima nisu iskazale ukupno ostvarene prihode u tekućoj godini (prihode iz redovnog poslovanja, prihode po osnovu izbornih kampanja, prihode po osnovu ugovora o asignaciji i prihode opštinskih odbora). Takođe je utvrđeno da su pojedine partije u finansijskim izvještajima iskazale kao prihod sredstva koja nemaju karakter prihoda (podignute kredite od poslovnih banaka, prenose sredstava i sl.). Takođe je utvrđeno da partije koje nastupaju na izborima kao koalicija ne evidentiraju prihode ostvarene po osnovu finansiranja izbornih kampanja u poslovnim knjigama i iste ne iskazuju u finansijskim izvještajima.

Državna revizorska institucija je u cilju tačnog i objektivnog izvještavanja, političkim subjektima dala preporuke za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na evidentiranje prihoda u poslovnim knjigama i iskazivanje istih u finansijskim izvještajima.

2.4. RASHODI

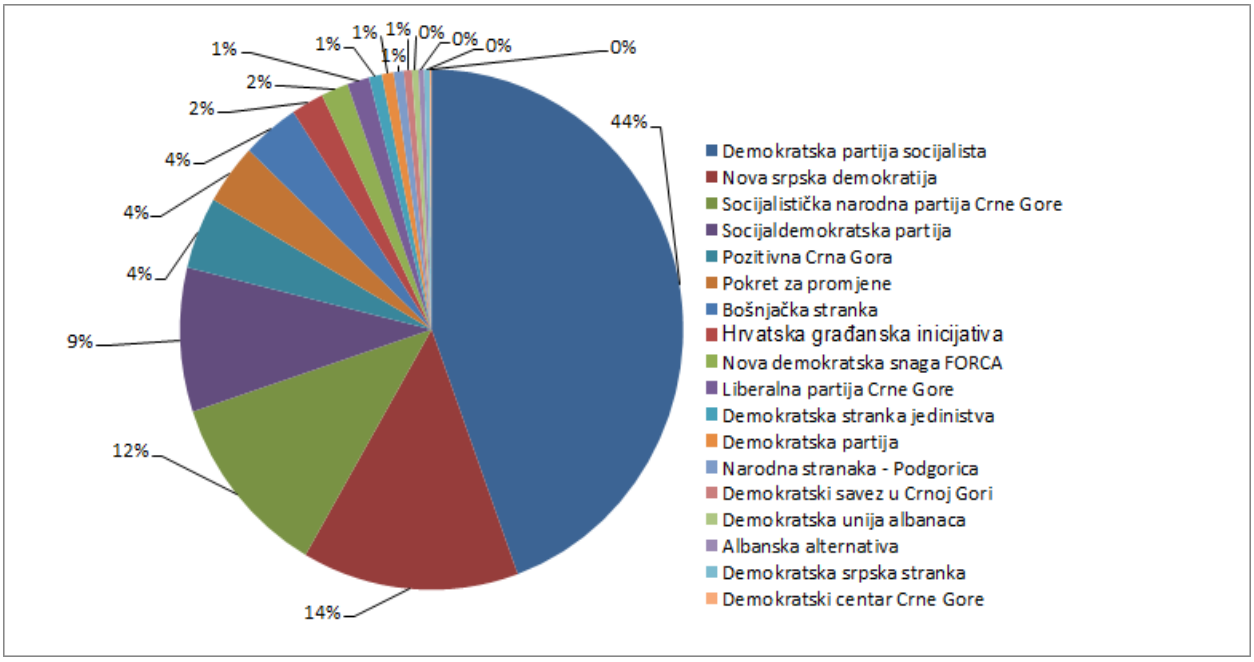
Partije koje su bile predmet ove revizije u 2013. godini ostvarile su troškove u ukupnom iznosu od 5.864.847,75€. Ostvareni troškovi shodno dostavljenim izvještajima partija odnose se na: troškove nabavke sredstava u iznosu od 453.106,00€, troškove zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda u iznosu od 2.706.304,97€, troškove amortizacije i rezervisanja u iznosu od 983.000,00€, ostale poslovne rashode u iznosu od 1.333.055,78€, finansijske rashode u iznosu od 345.200,00€ i ostale rashode u iznosu od 44.181,00€.

Tabelarni pregled iskazanih troškova u finansijskim izvještajima revidiranih političkih partija:

R/B	Naziv političke partije	Troškovi nabavke sredstava	Troškovi zarada naknada i ostali lični rashodi	Troškovi amortizacije i rezervisanja	Ostali poslovni rashodi	Finansijski rashodi	Ostali rashodi	Ukupno	%
1	Demokratska partija socijalista	313.282,00	1.098.085,00	887.432,00		307.203,00		2.606.002,00	44,43%
2	Nova srpska demokratija		421.610,00	6.212,00	388.102,00			815.924,00	13,91%
3	Socijalistička narodna partija Cr	74.015,00	392.942,00	24.280,00	143.914,00	9.000,00	32.623,00	676.774,00	11,54%
4	Socijaldemokratska partija		254.643,00	14.601,00	255.759,00		1,00	525.004,00	8,95%
5	Pozitivna Crna Gora	21.893,00	102.213,00	4.293,00	127.091,00	6.230,00	961,00	262.681,00	4,48%
6	Pokret za promjene		131.411,00	24.503,00	65.081,00			220.995,00	3,77%
7	Bošnjačka stranka		86.653,00		127.969,00			214.622,00	3,66%
8	Hrvatska građanska inicijativa	4.759,00	67.362,00	2.458,00	47.994,00			122.573,00	2,09%
9	Nova demokratska snaga FORCA	4.359,00	65.059,00	1.962,00	31.095,00			102.475,00	1,75%
10	Liberalna partija Crne Gore	10.850,00	25.759,00	482,00	29.818,00	12.034,00	4.136,00	83.079,00	1,42%
11	Demokratska stranka jedinistva	4.122,00	4.298,00		29.664,00	10.609,00		48.693,00	0,83%
12	Demokratska partija	8.795,00	11.724,00		17.391,00	124,00	6.460,00	44.494,00	0,76%
13	Narodna stranaka - Podgorica		7.607,97		30.028,78			37.636,75	0,64%
14	Demokratski savez u Crnoj Gori	5.120,00	11.302,00	13.831,00				30.253,00	0,52%
15	Demokratska unija albanaca	2.132,00	8.460,00	1.954,00	12.320,00			24.866,00	0,42%
16	Albanska alternativa	2.763,00	13.420,00		5.026,00			21.209,00	0,36%
17	Demokratska srpska stranka	1.016,00	3.756,00	60,00	16.317,00			21.149,00	0,36%
18	Demokratski centar Crne Gore			932,00	5.486,00			6.418,00	0,11%
Ukupno:		**453.106,00**	**2.706.304,97**	**983.000,00**	**1.333.055,78**	**345.200,00**	**44.181,00**	**5.864.847,75**	**100,00%**

Najveće učešće u prezentiranim troškovima imaju troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda sa 47%, ostali poslovni rashodi sa 23%, troškovi nabavke sredstava sa 8% i sl.

Grafički prikaz ostvarenih rashoda po političkim partijama za 2013. godinu:

Od ukupno iskazanih troškova (5.864.847,75€), iznos od 627.397,00€ odnosi se na troškove predsjedničkih izbora, a iznos od 95.180,00€ na troškove finansiranja izbornih kampanja u Mojkovcu,

Cetinju i Petnjici (izbori održani 16.10.2013. godine), dok se iznos od 5.145.270,00€ odnosi na troškove za redovno poslovanje političkih partija.

Revizijom je utvrđeno da su revidirane partije gotovinski iz blagajne isplatile troškove u iznosu od 803.621,02€, što čini 13,70% ukupnih troškova, a troškove u iznosu od 114.790,11€ (2%), nisu dokumentovani ili su dokumentovani neadekvatnom i nepotpunom dokumentacijom. Takođe je utvrđeno da su revidirane partije isplatile naknade fizičkim licima u ukupnom iznosu od 64.290,27€ bez obračuna i isplate poreskih obaveza.

Državna revizorska institucija je dala preporuke da subjekti revizije smanje gotovinske isplate iz blagajne i plaćanje troškova vrše sa žiro računa, da troškove pravdaju na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije i da prilikom isplate naknada fizičkim licima vrše obračun i isplatu poreskih obaveza.

Revizijom je utvrđeno da su pojedine partije zaključivale ugovore o volonterskom radu, ugovore o djelu i ugovore o privremenim i povremenim poslovima koji nisu u svim bitnim elementima usklađeni sa važećim zakonima (Zakon o radu, Zakon o volonterskom radu i td), pa je DRI dala preporuke subjektima revizije da otklone navedene nepravilnosti.

Takođe je utvrđeno da su pojedine partije iskazale kao rashod sredstva koja nemaju karakter rashoda (otplatu kredita i prenose sredstava unutar partije ili na račune koalicionih članica).

Državna revizorska institucija je u cilju tačnog i objektivnog izvještavanja, političkim subjektima dala preporuke za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na evidentiranje rashoda u poslovnim knjigama i iskazivanja istih u finansijskim izvještajima.

PODRUČJA U KOJIMA SU REVIZIJOM UTVRĐENE NEPRAVILNOSTI KOD POLITIČKIH PARTIJA

R.br.	NAZIV POLITIČKE PARTIJE	SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA	GODIŠNJI PROGRAM RADA	FINANSIJSKI PLAN	POSLOVNE KNJIGE	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	POPIS IMOVINE I OBAVEZA	POTRAŽIVANJA I OBAVEZE	PRIHODI	RASHODI (dokumentovanje troškova)	OBRAČUN I UPLATA PORESKIH OBAVEZA PO OSNOVU ISPLATE NAKNADA FIZIČKIM LICIMA
1	DEMOKRATSKA PARTIJA SOCIJALISTA		X								
2	NOVA SRPSKA DEMOKRATIJA		X				X	X	X	X	
3	SOCIJALISTIČKA NARODNA PARTIJA CG		X		X	X	X				
4	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA		X			X			X		
5	POZITIVNA CRNA GORA	X	X	X							
6	POKRET ZA PROMJENE		X	X		X				X	
7	BOŠNJAČKA STRANKA		X		X			X		X	
8	HRVATSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA		X					X		X	
9	LIBERALNA PARTIJA	X	X		X			X		X	X
10	DEMOKRATSKA STRANKA JEDINSTVA		X	X		X			X	X	X
11	NOVA DEMOKRATSKA SNAGA FORCA		X	X				X			
12	DEMOKRATSKA PARTIJA	X	X	X	X		X	X			
13	NARODNA STRANKA	X	X								
14	DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA	X	X	X				X		X	X
15	DEMOKRATSKI SAVEZ U CG		X		X		X	X			
16	DEMOKRATSKA UNIJA ALBANACA		X		X		X	X	X	X	X
17	ALBANSKA ALTERNATIVA		X		X		X	X		X	X
18	DEMOKRATSKI CENTAR CG		X	X	X		X	X			

III ZAKLJUČNE KONSTATACIJE

Državna revizorska institucija (DRI) u skladu sa članom 4 i 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila je reviziju Godišnjih finansijskih izvještaja 18 (osamnaest) političkih partija, koje su u 2013. godinu ostvarile prihode u većem iznosu od 10.000,00€.

Na bazi utvrđenog činjeničnog stanja, izjašnjenja subjekata revizije i objavljenih pojedinačnih konačnih izvještaja o reviziji, u skladu sa članom 44 Zakona o DRI i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije nadležni Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

ZBIRNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija za 2013. godinu

Nadležni Kolegijum DRI u cilju otklanjanja revizijom utvrđenih nepravilnosti, unapređenja zakonodavnog okvira koji reguliše poslovanje političkih subjekata i poboljšanja kvaliteta izvještavanja subjekata revizije, utvrdio je sljedeće preporuke:

1. *Revizijom je utvrđeno da subjekti revizije ne donose godišnje programe planiranih aktivnosti što otežava kontrolu namjenskog trošenja opredijeljenih sredstava. Takođe je utvrđeno da određeni broj subjekata revizije (7) nije donio Finansijski plan do kraja tekuće za narednu godinu ili nije Statutom utvrdio rok za donošenje istog.*

- ***U cilju kontrole sprovođenja planiranih aktivnosti i kontrole finansijskog poslovanja potrebno je da subjekti revizije donose Finansijski plan i Program rada do kraja tekuće za narednu godinu.***

2. *Revizijom je utvrđeno da subjekti revizije vođenje poslovnih knjiga ne obezbjeđuju na jedinstven način i iskazivanje finansijskih transakcija vrše po različitim računovodstvenim načelima, zbog nepostojanja regulative kojom bi se uredilo poslovanje istih, što otežava rad političkih subjekata i vršenje revizije.*

- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija u okviru svojih nadležnosti inicira donošenje ili donese regulativu kojom će se urediti poslovanje političkih subjekata, u cilju unapređenja rada istih i efikasnije kontrole njihovog poslovanja.***

3. *Revizijom je utvrđeno da pojedini subjekti revizije nisu dostavili konsolidovane završne račune za 2013. godinu i da u poslovnim knjigama nisu obezbjeđivali evidentiranje finansijskih transakcija koje se odnose na izborne kampanje.*

- ***Potrebno je da subjekti revizije u poslovnim knjigama evidentiraju sve finansijske transakcije, bilo da se odnose na redovno poslovanje ili na izborne kampanje i da sačinjavaju konsolidovane Godišnje finansijske izvještaje i iste dostavljaju nadležnim organima.***

4. *Revizijom je utvrđeno da veći broj subjekata revizije ne obezbjeđuje evidentiranje potraživanja od lokalnih samouprava, ili ista evidentira na osnovu neusaglašene dokumentacije sa lokalnim samoupravama, što je najvećim dijelom posljedica netransparentnog objavljivanja podataka o pripadajućem iznosu sredstava po osnovu osvojenih odborničkih mandata, kao i neizmirenim obavezama prema političkim subjektima.*

- ***Potrebno je da lokalne samouprave transparentno objavljuju podatke o obavezama prema političkim subjektima po osnovu osvojenih odborničkih mandata.***

5. *Revizijom je utvrđeno da politički subjekti koji su na izborima nastupali kao koalicija nisu u poslovnim knjigama i Godišnjim finansijskim izvještajima iskazali sve finansijske transakcije (prihode, troškove, obaveze i sl) koje se odnose na izborne kampanje, i nisu koalicionim sporazumom utvrdili koja će od članica vršiti evidentiranje ovih transakcija što je uticalo na tačnost i sveobuhvatnost objavljenih finansijskih izvještaja istih.*

- ***Državna revizorska institucija preporučuje da prilikom nastupanja koalicije na izborima, jedna od članica koalicije obezbjeđuje evidenciju svih finansijskih transakcija koje se odnose na izbornu kampanju i iste iskazuje u finansijskim izvještajima, ili da svaka od članica koalicije u svojim poslovnom knjigama evidentira pripadajući dio prihoda, troškova i obaveza i iste iskazuje u finansijskim izvještajima.***

6. *Revizijom je utvrđeno da su pojedine partije zaključivale ugovore o volonterskom radu, ugovore o djelu i ugovore o privremenim i povremenim poslovima koji nisu u svim bitnim elementima usklađeni sa važećim zakonima (Zakon o radu, Zakon o volonterskom radu i Zakon o obligacionim odnosima itd).*

- ***Potrebno je da subjekti revizije ugovore o volonterskom radu, ugovore o djelu i ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključuju shodno važećim zakonima**.*

7. *Revizijom je utvrđeno da veći broj partija obračun i isplatu troškova službenih putovanja ne vrši na način propisan Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima kao jedinim propisom koji uređuje ovu oblast, a nisu ni svojim aktom regulisali pitanja službenih putovanja.*

- ***Potrebno je da subjekti revizije obračun, isplatu i pravdanje putnih troškova za službena putovanja vrše u skladu sa Uredbom o naknadama troškova državnim službenicima i namještenicima, obzirom da je navedena Uredba jedini važeći propis koji reguliše ovu oblast ili da donesu svoja akta kojim će regulisati ovu materiju.***

8. *Revizijom je utvrđeno da pojedine partije nisu pravilno klasifikovale dio troškova na odgovajuća konta shodno pravilniku o kontnom okviru koji primenjuju.*

- ***U cilju pravilnog iskazivanja troškova po vrsti, potrebno je da subjekti revizije troškove klasifikuju i evidentiraju na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru koji primenjuju.***

Nadležni kolegijum se saglasio da se predmetni Izvještaj dostavi :
Ministarstvu finansija CG i Odboru za ekonomiju, finansije i budžet CG

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić, načelnik u Sektoru

Član Senata DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola Kovačević